

כן ירבה וכן יפרץ

ויאמר במשנה

פרשת "שמות". כ"ה טבת ה'תשפ"א. עלון 117.

ישעיהו קרליץ זצוק"ל – החזון אי"ש למד קבלה ואבא למד קבלה". שתק ר' חיים לרגע והוסיף: "זכורני כשהייתי ילד ונדנתי פעם לאבא שיסביר לי פשט באיזה ספר קבלה שאבא למד בו, אמר לי אבא: "אל תנדנד, כשתהיה גדול תבין"..."

סיבה להביא חלבה...
ספר הרב אברהם צבי מרגלית שליט"א, רב העיר "כרמיאל": מסופר על ראש ישיבת "קול תורה" הרב שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, שכאשר היה ילד צעיר, הגיע פעם לחיידר כשבילקוט שלו היה כיבוד לחבריו. מה היה הכיבוד? – חפיסת חלבה, אותה חלק לפרוסות דקות. שאלוהו הילדים, מה יום מיומיים? השיב הילד: "אתמול הצלחתי להתפלל תפילת שמונה עשרה בלי שום כונות זרות, האין זו סיבה מספקת להביא כיבוד לחיידר?"...

הברכה והקללה שהתגשמו...

בניצומו של יום הכיפורים שנת ה'תש"ו הגיע הגנרל האמריקאי אייזנהאואר לביקור במחנה העקורים "פלדאפינג" – מחנה צבאי נטוש בו אוכלסו בו כמעט 6000 ניצולי שואה ופליטים. כאשר הגיע למחנה יצאה לקראתו משלחת מראשי הפליטים, וביניהם כ"ק האדמו"ר הרב יקותיאל יהודה הלברשטאם מצאנו קלויזנבורג זצוק"ל, בעל ה"שפע חיים", אשר כידוע פעל רבות לקומם את שארית הפליטה ולהפיח רוח חיים באודים העשנים. בפמלייתו של אייזנהאואר היה גם קצין יהודי בשם הרב זילבר, מתלמידי ישיבת "תורה ודעת", אשר שמש כמתורגמן בין הרבי לבין אייזנהאואר. ספר הרב זילבר: "בשלב מסוים ניתן היה להכיר על פני המצביא הוותיק אותות התרגשות... הוא פנה אלי בסבר פנים רציני, שאומר לרבי שהוא מבקש ממנו ברכה אישית. ואכן העניק לו הרבי את ברכתו: "בזכות אשר זכה להציל את העולם ורבות יהודים מידיהם האכזריות של חיילות הגרמנים, יזכה ה' לעלות מעלה מעלה ולהגיע למשרה הכי רמה בארצו". לידו של אייזנהאואר עמד הגנרל פאטון, מפקד החזית האירופאית של הצבא האמריקאי, ולאחר הניצחון המושל הצבאי של האזור, שהיה ידוע בדעותיו והתבטאויותיו האנטישמיות הקיצוניות. כאשר שמע את הברכה החשובה שקבל אייזנהאואר, בקש גם כן לקבל ברכתו של הרבי. כאשר תרגמתי לרבי את בקשתו, ענה הרבי: "ער זאל איינעמען א מיתה משונה!" (שתהיה לו מיתה משונה!). אמרתי לרבי: "וכי איך אני יכול להגיד לו דבר כזה?" ענה לי שוב הרבי בהדגשה את אותו הנוסח. הייתי במבוכה גדולה, אבל בזכותו של הרבי נתן הקדוש ברוך הוא בפי תרגום דו משמעי: "הרבי אומר שתזכה לפרסום גדול ושמן יחקק באבן לנצח" (באנגלית יש לזה משמעות חיובית). ההיסטוריה שהתרחשה במקום ובמאחר, מלמדת אותנו עד כמה לא נפלה שיערה אחת ארצה מאותה ברכה ומאותה קללה שברך וקלל הרבי לשני האנשים: שבע שנים לאחר מכן נבחר אייזנהאואר ברוב קולות לשמש כנשיא ה-34 של

ארצות הברית וזכה להגיע למשרה הכי רמה בארצו. (בדינר שנענך בארצות הברית על ידי ועד הנאמנים של "מרכז רפואי צאנו" בשנת ה'תשס"ב, הוזמן לנאום כאורח, השגריר מקסוול ראוב, מי ששמש בזמנו כמזכיר ממשלתו של הנשיא אייזנהאואר, ובדבריו סיפר את אשר

נעמד ליד בנו בבמה שבמרכז השוק, והכריז על בנו למכירה לעבד. הסוחרים נדהמו, בנו של העשיר נמכר לעבד? הם התחילו להעלות מכירים, עד ששני סוחרים הגיעו למחיר הכי גבוה, והם התוכחו מי יקנה את הבן. אחד הסוחרים היה ידוע כעשיר טוב לב, ואילו השני היה איכר רע ואכזר. העשיר החליט למכור את בנו לאכזר. שני משפחתו נדהמו: "אמנם הוא סוחר, אבל הוא הבן שלך אחר הכל!". ענה להם העשיר: אם הייתי רוצה למכור את בני לצמיתות, אכן הייתי מוכרו לטוב הלב, כי אני רוצה שיישב לו. אולם אז הוא לא היה לומד לקח, כי הוא היה מרגיש בבית. לפיכך מכרתי אותו לאכזר, אצלו הוא בטח ילמד לקח!". כך היה אצל בני ישראל. רק אם הם בארץ כמו במצרים – ילמדו לקח ויחזרו בתשובה! כשהם במקום שהם לא מרגישים כמו בבית – הם יתקרבו אל ה'! לכן החליט ה' שבני ישראל ישתעבדו דוקא במצרים!

חידושים על פרשת השבוע:

"ואלה שמות בני ישראל" (שמות א' א').

על הפסוק הזה כתוב בשמות רבה: "מכאן שהיו כולם צדיקים". לכאורה קשה. מה הקשר בין הפסוק לבין מה שהמדרש אומר? ואיך בדיוק זה נלמד מכאן? מובא בילקוט שמעוני, ששמו של נח היה חנינא, ונקרא נח כדי שלא יכשפו אותו המכשפים של דורו. כתוב בגמרא (קידושין מט:): שבמצרים היו הרבה מכשפים ברמה גבוהה מאוד. אם כן, קשה. איך בני ישראל הלכו תחת השם "בני ישראל" בגלוי? איך הם לא פחדו מהמכשפים? אלא יש לומר, שהם היו צדיקים, וזכותם עמדה להם ומכשפי מצרים לא יכלו לעשות בהם כישופים. כך גם כתוב בגמרא (חולין ז:): שר' חנינא נצל דוסא נצל מהמכשפה משום דנפיש וכותיה. לכן המדרש כתב שהם היו צדיקים דוקא כאן: "ואלה שמות בני ישראל", אלה שמותם, לא שמות אחרים! והם היו צדיקים, לכן לא פחדו מהמכשפים...

"ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך" (שמות א' י"ג).

אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם: "ידע תדע כי גר יהיה ורעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם ארבעים שנה". הנבואה התגשמה במלואה. לכאורה נתן לשאול: למה ה' החליט להגלות את בני ישראל דוקא למצרים? למה דוקא לארץ עם כל כך הרבה טומאה? לא חסרות ארצות שם בני ישראל יעבדו בפרך אולם עדין ישארו יהודים טובים בלי מ"ט שערי טומאה. נתן לענות על פי משל: היה פעם עשיר אחד שבנו ירד מהדרך. הוא החליט ללמדו לקח, אולם לא ידע איך. בסוף החליט לקחת אותו לשוק העבדים. נעמד ליד בנו בבמה שבמרכז השוק, והכריז על בנו למכירה לעבד. הסוחרים נדהמו, בנו של העשיר נמכר לעבד? הם התחילו להעלות מכירים, עד ששני סוחרים הגיעו למחיר הכי גבוה, והם התוכחו מי יקנה את הבן. אחד הסוחרים היה ידוע כעשיר טוב לב, ואילו השני היה איכר רע ואכזר. העשיר החליט למכור את בנו לאכזר. שני משפחתו נדהמו: "אמנם הוא סוחר, אבל הוא הבן שלך אחר הכל!". ענה להם העשיר: אם הייתי רוצה למכור את בני לצמיתות, אכן הייתי מוכרו לטוב הלב, כי אני רוצה שיישב לו. אולם אז הוא לא היה לומד לקח, כי הוא היה מרגיש בבית. לפיכך מכרתי אותו לאכזר, אצלו הוא בטח ילמד לקח!". כך היה אצל בני ישראל. רק אם הם בארץ כמו במצרים – ילמדו לקח ויחזרו בתשובה! כשהם במקום שהם לא מרגישים כמו בבית – הם יתקרבו אל ה'! לכן החליט ה' שבני ישראל ישתעבדו דוקא במצרים!

שבת שלום ומבורך!

החידוש הראשון לקוח מהספר "פנינים על התורה" שלקוח מהספר "תפארת יהונתן" של הרב יהונתן אייבשיץ זצוק"ל. החידוש השני לקוח מהספר "פניני הבן איש חי" שלקוח מהספר "אדרת אליהו" מחידושי הרב יוסף חיים מבגדד זצוק"ל – הבן איש חי.

סיפורים לשלחן שבת:

כשתגדל תבין...

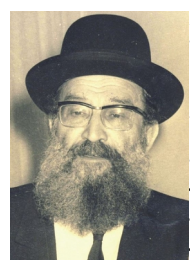
שאל אחד את הרב שמריהו יוסף חיים קניבסקי שליט"א, אם אביו הרב יעקב ישראל קניבסקי זצוק"ל – הסטייפלר בעל ה"הקהילות יעקב" למד קבלה. ענה ר' חיים: "כל גדולי ישראל למדו קבלה, הרב אברהם

שמע לא אחת מפיו של הנשיא, שהוא זכה לקבל ברכה מרב יהודי שברכו שיזכה לטפס עד למשרתו הרמה...). ובאשר לרשע פאטון – לא חלפו שבועיים ימים מאז, וכבר החל הוא לפול בדרכו אל מיתתו המשונה. היה זה בהושענא רבה של אותה שנה, כשלאחר ראיון אנטישמי במיוחד שהוא העניק לעיתון ה"ניו יורק טיימס", גער בו הגנרל אייזנהאואר קשות, משהתפתח ביניהם שיח קולני, מהר אייזנהאואר לפטרו ממשרתו הבכירה ולהורידו לדרגה צבאית נמוכה בהרבה. אבל בכך מפלתו רק החלה: בזאת חנוכה של אותה שנה נפצע הרשע אנושות בתאונת דרכים כשנהג ברכבו האישי והתנגש בעוצמה רבה במשאית צבאית. הנוסעים האחרים ונהג המשאית נפצעו באורח קל מאוד, אולם פאטון הרשע נפצע כאמור אנושות. פציעתו הביאה אותו לשיתוק מידי מצוארו ולמטה, וכעבור שלושה עשר יום, הוא מת מפצעיו במיתה משונה... כן יאבדו כל אויביך ה'!

ר' שמואל

ספר הרב משה מרדכי הלוי שולזניגר זצ"ל, בדברים שנשא על הרב שמואל רוזנבסקי זצוק"ל: "ר' שמואל... לשמו ולזכרו תאות נפש. אנחנו היינו רואים אותו יום יום, כיון שיום יום הוא היה הולך כאן, בזכרון מאיר. הוא היה גר ברחוב הרב מלצר, וכשהוא היה הולך מביתו לשיבה, הוא היה הולך דרך רחוב וילקומירר, היכן שהיה גר הרב מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל. הוא היה עולה את רחוב וילקומירר יום יום, בערך בשעה אחת עשרה, מכיון שהוא היה הולך לשיבה עוד לפני השיעור... אז הוא היה עולה, ואחרי זה הוא היה יורד, לפעמים גם בשעה ארבע או חמש, כי אמנם כרגיל גומרים את השיעור בשעה אחת וחצי, אבל אצלו היה נגמר גם יותר מאוחר. ואחרי זה היה מחוזה, שהתושבים בזכרון מאיר לא ישכחו אותו אף פעם, איך שהבחורים מלויים אותו, והוא היה עומד ומדבר אתם בלימוד, פעם בכיכר ברטנורא, פעם במקום אחר. וכך היו עומדים ומדברים אתו שעות. ולפעמים היה נמשך עד השעה חמש, שהיה מדבר עם בחורים יחידים בלימוד. ומכיון שאני גר ברחוב וילקומירר, הייתי מכוון את השעה לראות איך שהוא עובר כל פעם, וראיתי את הסיפור הידוע, שאמנם הוא כבר מפורסם אבל אני ראיתי את זה, שהוא נתקל בעמוד חשמל ובקש סליחה... זה אני בעצמי ראיתי, הוא היה שקוע בלימוד, וכשהוא היה הולך הוא גם היה עובד עם הידיים, והואיל והוא היה שקוע בלימוד בצורה נוראה, פתאום הוא הרגיש שהוא נתקל במישהו, ואמנם היה זה עמוד חשמל, אך הוא חשב שהיה זה ילד, הוא אמר "סליחה, סליחה...". זה בקש סליחה מהעמוד ואמר לו גם שלום שלוש פעמים, והמשיך ללכת הלאה... אשרי עין ראתה... ואספר לכם סיפור. הוא היה יורד במדרגות היורדות אל מול כיכר ברטנורא, והיה עומד שם, בככר ברטנורא ליד הקיוסק, ומדבר. והקול שלו – קול ה' בכח! והיו שומעים למרחוק, איך שהוא מדבר עם הבחורים אשר שאלו בלימוד. עד הבית שלנו... והיו פעמים שפתאום שמעו אותו: "מה אתה מצ'שטל?...". אני חושב שהוא הכניס את הביטוי הזה בעולם, "מצ'שטל". ר' ברוך בער ליבוביץ זצוק"ל, הברכת שמואל ראש ישיבת "קמניץ", לא דבר ככה, ר' ברוך בער היה אומר "זאך צו שטעלן". ור' שמואל חדש שאפשר לדבר בעברית ולהגיד "מצ'שטל" (מְדָמָה). על כל פנים, הסיפור שאספר לכם הוא סיפור נורא. מעשה שהיה. בחור שאל אותו שאלה, שם, בכיכר ברטנורא, כאשר עוד עמדו בשעה ארבע, ארבע וחצי ודברו עדין בלימוד, כהמשך לשיעור שלו. הבחור שאל אותו שאלה, ור' שמואל שאג... ואמר "מוכרחים לראות את הרשב"א!", ועמדו שם מספר בחורים... יש קצת שהם "לא מבינים"... ויש בחורים שהם כן מבינים... יש בחור שמבין שאם ר' שמואל אומר שצריך לראות את הרשב"א, אז צריך לעשות משהו. והבחור התחיל לרוץ, ועלה את המדרגות. הוא עלה את המדרגות המפורסמות שעולים בהם מכיכר ברטנורא אל הישיבה, והוא רץ... רץ... בשביל להביא את הרשב"א. בינתיים, שכן אחד מהבנין הסמוך ששמע שר' שמואל אומר שצריכים לראות את הרשב"א, הוציא

מהארון את הרשב"א, ירד ורץ והביא לר' שמואל את הרשב"א. "אמר לו ר' שמואל: "ישר כח אייך" – תודה רבה לכם. "ישר כח... אבל, בחור אחד רץ עכשיו לשיבה להביא רשב"א, הנה עוד מעט הוא יחזור, ואם הוא יראה שכבר יש לנו רשב"א יהיה לו מפה נפש. לכן, קח את הרשב"א, לך הביתה, ואנחנו נחכה...". "לעולם" – כך כתוב בסיידור – "יהא אדם". מדארף זיין א מענטש! – צריך להיות בן אדם...

לקחי הקורונה:
חלק כ"ה
 השבוע הודיעו ששבוע הבא יהיה סגר כמו בפסח. וכמו שהיה כתוב כאן (בלקחי הקורונה) לפני כמה שבועות (ומישהו, אני לא רוצה להגיד איך קוראים לו, כי כולם יודעים איך קוראים לו, כי קוראים לו... לא רוצה להגיד איך קוראים לו, צחק על זה): פתוח סגור פתוח סגור פתוח סגור פתוח סגור פתוח סגור פתוח סגור. איזה מדינה הפכפכפכפכפכפכפכית יש לנו (או שמהפכת בדעתה או יש בה חפחפחים). לא להיות ככה! רק מי שרוצה לעבור עברה ונלחם נגד יצר הרע – יתהפך בדעתו וינצח (מניסיון)!

- אודות פרשת "שמות":**
1. יש לה 124 פסוקים.
 2. מתחילה בפרק א' פסוק א'.
 3. מסתיימת בפרק ו' פסוק א'.
 4. טעם נדיר – תרי טעמי.
 5. היא מתחילה את חומש שמות.

הילולא דצדיקאי:
 רבי יהושע מאמאן זצוק"ל, כ"ו טבת ה'תשע"ח. הרב שמשון רפאל הירש זצוק"ל, כ"ז טבת ה'תרמ"ט. הרב משה יהושע יהודה לייב דיסקין זצוק"ל, המהרי"ל דיסקין, כ"ט טבת ה'תרנ"ח. המשגיח הרב מאיר הלוי חדש זצ"ל, כ"ט טבת ה'תשמ"ט. המקובל הרב יצחק כדורי זצוק"ל, כ"ט טבת ה'תשס"ו. הרב משה שיק זצוק"ל – מהר"ם שיק, א' שבט ה'תרל"ט. הרב משולם זושא מאניפולי זצוק"ל, ב' שבט ה'תק"ס. רבי יוסף משאש זצוק"ל, ב' שבט ה'תשל"ד. רבי מנצור בן שמעון זצוק"ל, ב' שבט ה'תשנ"ח.

- חידות על פרשת השבוע:**
- א. את מה שלחה בת פרעה כדי לקחת את משה?
 - ב. מהו השכר שנתן ה' למילדות?
 - ג. ממה היתה עשויה התיבה של משה?
 - ד. למה משה הפך את המים לפני פרעה?
 - ה. מה גור פרעה על כל הבן הילוד?
 - ו. היכן כתוב בתורה שנשבע משה ליתרו שלא יעזוב את מדין בלי רשות?
 - ז. ממה היתה התיבה מצופה מבחוץ?
 - ח. על מה רכב משה כשחזר למצרים?
 - ט. מה עשה משה עם המצרי שהרג?
 - י. אחד משמותיו של יתרו.
 - כ. מה ראו כשמשה נולד?
 - ל. מה בני ישראל עשו מהטיט במצרים?
 - מ. לאיזה ארץ ברח משה מפני פרעה?
 - נ. למה נהפך המטה של משה?
 - ס. מה בער באש ולא נתכלה?
 - ע. מה היו בני ישראל במצרים?
 - פ. כיצד נקראת העבודה שעבדו בני ישראל במצרים?
 - צ. שמה של אשת משה.
 - ק. חומר שאתו עבדו בני ישראל במצרים.
 - ר. אחת מהערים שבנו בני ישראל במצרים.
 - ש. מה השם הנוסף של יוכבד?
 - ת. בתוך מה שמו את משה?

על פי סדר א'-ב'

זמני השבת:			שבת פרשת "שמות":			זמני השבת:		
הדלקת נרות	שקיעה	עלות השחר	נץ החמה	חצות היום והלילה	שקיעה	מוצאי שבת	צאת הכוכבים	רבנו תם
16:17	16:57	5:05	6:38:30	23/11:46	16:58	18:32	18:32	18:10

להחלמה מהירה: מרים בת עליזה
 אשמח לקבל העארות, תיקונים, עצות ועוד. כדי להרשם כפרנס נא להתקשר ל-025870079. טעון גניזה. נא לא לקרוא בזמן שאינו ראוי. העלון מוקדש לעילוי נשמת: שלמה חיים בן אסתר ז"ל. עליזה בת מרים ז"ל. הרב אליהו בן טוביה בקשי דורון זצוק"ל. לרפואת: משה בן שרה. חיה בת מלכה. יפה בת רחל. להצלחת משפחת למני. ר' גוריאל חנוך בן ר' שלום. הרב רפאל גבריאאל אליהו בן רחל חיה שליט"א